**Південноукраїнська організація
«Центр філологічних досліджень»**

Міжнародна науково-практична конференція

«НОВЕ ТА ТРАДИЦІЙНЕ У ДОСЛІДЖЕННЯХ СУЧАСНИХ ПРЕДСТАВНИКІВ ФІЛОЛОГІЧНИХ НАУК»

25–26 лютого 2022 р.

**Одеса
2022**

УДК 80(063)
Н72

Н72 **Нове та традиційне у дослідженнях сучасних представників філологічних наук:** Міжнародна науково-практична конференція, м. Одеса, 25–26 лютого 2022 року. – Одеса: Південноукраїнська організація «Центр філологічних досліджень», 2022. – 148 с.

Подані на конференцію матеріали видаються в авторській редакції.

Рекомендовано до друку рішенням Правління ГО «Південноукраїнська організація «Центр філологічних досліджень» від 28 лютого 2022 р. (протокол № 181).

УДК 80(063)

НАПРЯМ 7. МОВА І ЗАСОБИ МАСОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Билінська О. С.
МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ
ПОЛІТИЧНОГО ДИСКУРСУ 117

НАПРЯМ 8. ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ПЕРЕКЛАДУ

Воробйова К. В.
СТРАТЕГІЇ ВИКОРИСТАННЯ
ГРАМАТИЧНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ 121

Купчишина Ю. А.
СТРАТЕГІЇ ЗБЕРЕЖЕННЯ
КОМУНІКАТИВНО-ПРАГМАТИЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ
ХУДОЖНІХ ТЕКСТІВ 124

Мелещенко А. І.
ОСОБЛИВОСТІ УТВОРЕННЯ МЕТАФОР
У ТЕРМІНОЛОГІЇ ФРАНЦУЗЬКОГО
НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО ДИСКУРСУ 126

Прокіна І. О.
ПРИРОДА ФУНКЦІОНАЛЬНИХ ХАРАКТЕРИСТИК
ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ
(НА МАТЕРІАЛІ АВТОРИТЕТНИХ
ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ СЛОВНИКІВ) 131

НАПРЯМ 9. МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ

Власова Т. І., Заваруєва І. І., Бондаренко Л. І.
ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ТА ПРАКТИЧНІ МЕТОДИ
У ВИКЛАДАННІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ
ІНОЗЕМНИМ СТУДЕНТАМ:
КОМПЕТЕНТНІСТЬ ТА КОМУНІКАЦІЯ 134

НАПРЯМ 10. РИТОРИКА

Sobetska N. V.
EFFICIENT COMMUNICATION IN NOWADAYS WORLD 138

Харченко І. І.
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ
ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ СУЧАСНОГО ФАХІВЦЯ 142

НАПРЯМ 9. МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ

Власова Т. І.
професор філософських наук,
завідувач кафедри філології та перекладу
Український державний університет науки і технологій

Заваруєва І. І.
кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри філології та перекладу
Український державний університет науки і технологій

Бондаренко Л. І.
кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри філології та перекладу
Український державний університет науки і технологій
м. Дніпро, Україна

ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ТА ПРАКТИЧНІ МЕТОДИ У ВИКЛАДАННІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ІНОЗЕМНИМ СТУДЕНТАМ: КОМПЕТЕНТНІСТЬ ТА КОМУНІКАЦІЯ

Сучасна епоха – це час активної інтеграції України в міжнародне співтовариство, епоха комунікативної компетенції реципієнтів, що стрімко розвивається і зумовлює необхідність досягнення взаєморозуміння, встановлення міжкультурного діалогу і сформованості мовленнєвих умінь і навичок, які можуть використовуватися не тільки в ситуаціях міжособистісного спілкування, але і вимагає ознайомлення з лінгвокультурологічним контентом, що дозволяє отримати певні знання про країну, менталітетні і культурні цінності мови, що вивчається, ці фактори дають змогу активно формувати у студентів-іноземців комунікативну підготовленість – основну мету стандартизованої мовної освіти.

Мета дослідження – проаналізувати втілення теоретичних підходів та застосування практичних методів під час вивчення української мови як іноземної, що дає змогу активно формувати у студентів-іноземців комунікативну підготовленість і компетентність.

Звертаючись до проблеми діалогу культур в контексті діалогічних відносин М.М. Бахтін наголошує, що ці відносини надзвичайно своєрідні і набагато ширші діалогічного мовлення у вузькому розумінні

цього слова [1], оскільки один і той самий зміст може бути пердставлений в словах, що мають різне значення. Як відомо, в лінгвістиці номінації «значення» і «зміст» відносяться до самого «найменування», до мовного знаку. А.Ф. Лосєв пише, що однин і той самий зміст слова різні народи сприймають по-різному, в сфері народу – по-різному розуміють різні індивідуми, в сфері індивідуму – розуміння відрізняється за різними часовими моментами і умовами [2]. Але взаємозв'язок мов і культур, необхідність їх вивчення не викликає сумнівів. В сучасному глобалізованому світі професіоналам-випускникам університетів неминуче прийдеться працювати у міжкультурному середовищі, при цьому висока комунікативна міжкультурна компетенція, безумовно, позитивно впливає на успіх у майбутній професійній діяльності випускників університетів. І тут небхідно зробити важливе методологічне зауваження: суттєві особливості мовлення відкриваються під час зіставлення мов і тим більше культур. Як стверджують дослідники, культурний бар'єр набагато небезпечніше мовного. Розбіжності мов і культур викликають великі труднощі в практиці викладання іноземних мов. Тому виникає певна парадоксальна ситуація: викладання української мови іноземним студентам (як правило із країн Середнього Сходу і Африки) не базується на порівнянні з їх рідною мовою і культурою, як наслідок – носії мови, в даному випадку україністи, що викладають свою рідну мову як іноземну, без знання рідної мови тих, кого навчають, не бачать прихованих «підводних каменів» міжкультурної комунікації. Саме в цьому, на думку С.Г. Тер-Мінасової, велика перевага іноземних викладачів мови як іноземної перед викладачами-носіями цієї мови. [3].

Останніми роками комплексний підхід посідає важливе місце в інноваційних методиках. Викладання мови професії має ключове значення в багатьох аспектах мовної підготовки іноземних студентів. Безперечно, що міжкультурна комунікація пов'язана з набуттям і використанням навичок «soft skills», проте професійна «спільнота» також має важливу роль: спільна професійна мова передбачає певну спільність різних цінностей. Вищеназване дає можливість дослідникам говорити про спільні парадигми в професійних спільнотах [4, р. 4]. Однак, це твердження жодним чином не виключає «парадигматичні дебати» в середині тієї самої професійної спільноти. У зв'язку з цим важливо не порушувати культурні межі суспільства, що знаходиться в процесі глобалізації початку XXI ст. – парадигми антропоцентризму. Безумовно, контент тут має вирішальну роль: дослідники в цілому наполегливо підкреслюють ключове значення контексту, особливо під час комунікативного підходу до вивчення іноземних мов [5]. Усім випускникам університетів на початку професійної діяльності необхідне вивчення інформаційного середовища спільноти, що не обмежено

технологічними навиками: комунікативна компетенція неможлива без знання іноземних мов. Більше того, мова професії в сучасному світі гіпермодернізму зазнає значного впливу змін в царині лексики та стилістики. Це визначає необхідність постійного вдосконалення компетентності викладачів в майбутньому професійному полі іноземних студентів. Відповідно, особливої ролі набуває підвищення кваліфікації в сфері інформаційних технологій: постійний моніторинг нових Інтернет-ресурсів, мультимедійних ресурсів, пов'язаних з українською мовою, сайтів пошукових систем текстових редакторів.

Не піддаючи сумнівам важливість парадигми студентоцентризму, підкреслюємо, що її реалізація зовсім не означає повну автономію студентського мовлення і потребує зворотного зв'язку. З огляду на специфіку своєї діяльності більшість викладачів української мови як іноземної мають навички організаційної роботи: несуть відповідальність за певні напрямки роботи кафедри, наприклад, є кураторами студентських груп, початкового рівня та бакалаврів; здійснюють керівництво окремими аспектами дисциплін, що входять в навчальну програму. В деяких випадках робота організована за схемою «один аспект – один викладач», що потребує організації поза аудиторної роботи в студентському колективі: як в університеті, так і за його межами. Це може бути організація культурологічних семінарів, мовних конкурсів, підготовка до участі в міжнародних студентських конференціях, відвідування музеїв, виставок, визначних та пам'ятних місць краю. Під керівництвом усіх кафедр університету, де навчаються іноземні студенти, діють студентські гуртки та клуби, в організаційній діяльності яких, викладачі української мови як іноземної беруть активну участь. Така діяльність стосується не тільки безпосередньо університетських, але і між університетських, наукових, мовних та культурних заходів.

Вищезазначене дозволяє дійти певних висновків:

– вивчення мов і культур є необхідною умовою успішного оволодіння іншомовною комунікацією;

– комунікативна міжкультурна компетенція, безумовно, позитивно впливатиме на успіх у майбутній професійній діяльності випускників університетів;

– особливу і надзичайно важливу роль на сучасному етапі розвитку новітніх методик в освітній галузі набуває підвищення кваліфікації викладачів в сфері інформаційних технологій;

– враховуючи специфіку країн, представники яких отримують вищу освіту в Україні, комунікативне «занурення» в мовне, суспільне та наукове середовище – є обов'язковою умовою успішної діяльності викладачів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бахтин М. М. Проблемы текста в лингвистике, филологии и других гуманитарных науках. Опыт философского анализа. *Бахтин М. М. Эстетика словесного творчества*. М. : Искусство, 1986. 445с.
2. Лосев А. Ф. Философия имени. М.: Академический проект, 2009.
3. Тер-Минасова С. Г. Межкультурная коммуникация и изучение иностранных языков. *Зинченко В. Г., Зусман В. Г. Межкультурная коммуникация. От системного подхода к синергетической парадигме*. М. : Флинт. Наука, 2008. С. 13–17.
4. Woodward I. Professional communities and shared paradigms challenge and change in language teaching. Eds. G. Willis, D. Willis. Oxford : Heinemann, 1996. 186 p.
5. Hugh D. Weakley A. Teaching lexically. Delta Publishing, 2017. 152 p.